

Beiðnir um samstarf

Beiðnir um aðstoð og stuðning við verkefni koma frá samtökum sem Hjálparstarfið er aðili að s.s. Lútherska heimssambandinu, innlendum og erlendum félagasamtökum, einstaklingum.

Framkvæmdastjóri flokkar og greinir og leggur fyrir stjórn Hk. Hún samþykkir, hafnar eða ákveður að starfsfólk eða fulltrúar Hk vinni að breytingum eða umbótum þar til fullburða verkefni liggur fyrir.

Meta þarf:

Nýjan samstarfsaðila út frá þeim þáttum settir eru fram í skjalinu **Val á verkefnum og samstarfsaðilum**.

Viðfangsefnið og þörfina fyrir aðgerðir.

Sýn og aðferðafræði samtakanna út frá t.d. þátttöku skjólstæðinga.

Greina hagsmunaaðila.

Greina mögulega árekstra hagsmunaaðila eða samverkun til betri árangurs.

Möguleg neikvæð áhrif verkefnisins á hópa eða umhverfi og hvað væri þá til ráða.

Aðrir veikleikar og styrkleikar.

Aðgerðir annarra á svæðinu.

Samræmi við heildarstefnu yfirvalda í verkefnislandi. **S**

Sjálfbærni verkefnis / þáttar sem Hjálparstarfið styður. *(Sjálfbærni getur t.d.*

falist í því að barn hafi hlotið menntun og sé því betur búið undir að nýta sér

tækifæri í lífinu eða kerfi til brunna- eða áveituvíðgerða hafi verið komið upp og

*virki.) **S***

Hvort nauðsynlegt sé að starfsmaður/fulltrúi Hk fari á vettvang til að kynnst starfsmönnum og aðstæðum. *(Gæti einnig komið til eftir að samningur er kominn á.*

Hann færi þá yfir helstu atriði samnings og sannreyndi ákveðna þætti hans.)

Starfsmaður/fulltrúi Hk hittir fulltrúa annarra aðila sem að verkefninu koma (s.s.

fulltrúa stjórnvalda og/eða annarra samtaka sem þekkingu hafa á svæðinu og koma að fjármögnun).

Hver samningur má ekki skuldbinda stofnunina til meira en 4 ára í senn. **S**

Sé um framlengingu á verkefnasamningi að ræða eða ef komið er inn í verkefni sem hefur verið rekið til nokkur tíma ber að meta:

Skilvirkni (Efficiency): Mat á hvernig inngjöf (fjármunir, ráðgjöf, tími osfr.) hefur skilað sér í afrakstri.

Árangur (Effectiveness): Mat á því að hve miklu leyti markmið hafa náðst.

Áhrif (Impact): Mat á áhrifum verkefna, jákvæðum og neikvæðum, ætluðum og ófyrirséðum, beinum og óbeinum.

Gildi / mikilvægi (Relevance): Mat á því að hve miklu leyti markmið verkefna eru í samræmi við þarfir, væntingar og forgangsröðun móttakenda.

Sjálfbærni (Sustainability): Mat á líkum á því að ágóði / árangur verkefnisins haldi áfram að vera til eftir að því lýkur.

Ákvörðunartaka

Þegar nýtt verkefni eða beiðni um að framlengja verkefni hefur verið metin samkvæmt skilyrðum stofnunarinnar eins og þau koma fyrir í **Vali á verkefnum og samstarfsaðilum** og fjárhagslegri getu tekur stjórn ákvörðun um þátttöku.

Verkefni samþykkt – gögn liggja fyrir

Gögn og upplýsingar um neðangreint þurfa að liggja fyrir áður en komið getur til greiðslna eða að verkefni geti hafist með ábyrgð Hjálparstarfsins.

Varðandi nýja samstarfsaðila:

Skráningarskírteini samtaka. **S**

Skipulagsskrá, stjórnunarskipurit. **S**

Listi yfir stjórnarmenn og starfs-, menntunar- og upplýsingar um tengsl eða skyldleika við aðra stjórnarmenn og starfsmenn. **S**

Staðfesting á því að samtökin megi taka við fé erlendis frá og upplýsingar um reynslu þeirra af því. **S**

Stefna samstarfsaðila um meðferð fjármuna (Financial Policy). **S**

Fyrirkomulag innra eftirlits með fjármunum og hjálpargögnum. **S**

Upplýsingar um endurskoðanda og staðfesting frá honum um það. **S**

Eftir aðstæðum; annað sem lýtur að lögmæti samtakanna.

Öllum aðilum á að vera mögulegt að kvarta undan eða kæra kynferðisáreitni eða ofbeldi, sviksamlegt atferli, spillingu, illa meðferð fjármuna/eigna og misnotkun á valdi án ótta við að vera rekinn, útilokaður frá aðstoð eða á annan hátt mismunað vegna kvörtunar. Fyrirfram skilgreindar leiðir til þess skulu vera til og þær kynntar öllum aðilum eigi síðar en við upphaf verkefnis og þannig að ekki fari framhjá þeim sem leitar þeirra. **S**

Upplýsingar um önnur verkefni sem samtökin standa að, samstarfsaðila um þau og fjárhagslegt umfang þeirra til að gefa heildarmynd af starfsemi samstarfsaðila Hk. **S**

Ath. hvort nauðsynlegt sé að starfsmaður/fulltrúi Hk fari á vettvang til að kynnst starfsmönnum og aðstæðum fara yfir helstu atriði væntanlegs samnings og sannreyna ákveðna þætti hans áður en skrifað er undir. Starfsmaður/fulltrúi Hk myndi þá hittir fulltrúa annarra aðila sem mögulega koma að verkefninu til dæmis fulltrúa stjórnvalda, starfsfólk ÞSSÍ sé verkefni unnið í samvinnu við stofnunina.

Verkefnislýsing frá umsækjanda (Project Proposal)

Þróunarmarkmið, sértæk markmið.

Almenn lýsing á aðstæðum / bakgrunni; félagslegum, sögulegum, efnahagslegum, staðan í viðkomandi geira og stefna stjórnvalda í þeim.

Framgangsráttun samtakanna (logframe) sem tilgreinir atriði sem framkvæmdin byggir á (activities, inputs, outcomes osfr.) s.s. markmið, leiðir til að ná þeim, hlutverk hvers og eins, framkvæmdaröð, pláss fyrir athugasemdir um frávík og ástæður fyrir þeim sem gefur færi á að meta stöðuna og bregðast við. Væntanleg útkoma/árangur skráð. Samráð haft um hvort miðað skuli við kvartil eða önnur tímabil.

Vöktun (monitoring) er ómissandi hluti af eftirliti verkefna. Hún er tæki fyrir samstarfsaðila að fylgjast með og leggja mat á hvort verkefni gengur samkvæmt áætlunum. Vöktun er ekki mat á verkefninu heldur er með henni tekin staðan á framgangi mála með reglulegu millibili; er búið að gera það sem átti að gera á þeim tímapunkti sem vöktunin er framkvæmd. Vöktun á að hjálpa þeim sem koma að verkefninu að læra af reynslunni, taka ákvarðanir á grundvelli upplýsinga, tryggja gegnsæi og að allir hafi sömu upplýsingar. Í verkefnislýsingu þarf að koma fram hvernig vöktun verði háttáð.

Mat á útkomunni: Fram komi hvernig mati (evaluation) eigi að vera háttáð.

Fjárhagsráttun fyrir verkefnið í heild og þátt Hk þar sem kemur fram hver fjármagnar aðra þættir verkefnisins einkum þá sem hafa áhrif á framgang þess hluta sem Hk styrkir.

Skrifað undir samning – til athugunar vegna þess sem þarf að koma fram

Tíðni greiðslna

Greiðslur eru oftast ársfjórðungslegar en geta spannað aðra tímalengd eftir stærð verkefnis og samningslengd. Millifærslur eru háðar skilum á framvinduskýrslum. Eftirfarandi dæmi er til viðmiðunar þar sem verkefni hefst í janúar:

Greiðslur eru ársfjórðungslegar samkvæmt nánara samkomulagi:

Framvinduskýrslur; efnislegar og fjármálaskýrslur. Framvindu- eða ársfjórðungsskýrslur tilgreini raunárangur miðað við áætlaðan árangur í rökkramma (logframe) verkefnisskjals. Séu frávík, markmið náðust ekki eða farið var fram úr markmiðum þarf að tilgreina ástæður og áhrif sem það kann að hafa á framhald verkefnisins.

Framvinduskýrslur eru ársfjórðungslegar og skilast mánuði eftir hvert þriggja mánaða tímabil:

Fyrsta fjórðungsskýrsla: **1. maí**

Önnur fjórðungsskýrsla: **1. ágúst**

Þriðja fjórðungsskýrsla: **1. nóvember**

Fjórða fjórðungsskýrsla **1. febrúar**. Oft rennur 4. ársfjórðungsskýrsla saman við ársskýrslu.

Ársskýrsla skilast eigi síðar en 1. apríl hafi verkefnaári lokið 31. des. s.s. þremur mánuðum eftir að tímabili lauk sem skýrslan fjallar um.

Að hámarki mega tvær greiðslur fara fram þótt fjórðungsskýrslur hafi ekki borist. Til dæmis væri heimilt að greiða 3. greiðslu fyrsta árs (**1. júlí**) þótt 1. ársfjórðungsskýrsla (**1. maí**) sé ekki komin og 6 mánuðir (2 ársfjórðungar) liðnir. Berist ekki skýrsla **1. ágúst** (þegar þrjár greiðslur eru farnar og þá engin skýrsla komin) getur ekki orðið af 4. fjórðungsgreiðslu (**1. okt.**) eða hálf upphæð er greidd, eftir aðstæðum. Berist skýrlur ekki innan mánaðar frá því skert greiðsla var greidd eða felld niður verður ekki um frekari greiðslur að ræða fyrr en samkomulag um aðgerðir liggur fyrir. Þá þarf að íhuga vettvangsferð, fá fulltrúa af svæðinu, t.d. samstarfsaðila, ACT-aðila eða annarra, til samtals við samtökin eða aðrar leiðir til að sannreyna að allt sé með felldu og hvernig leyst verði úr málum. Hafi ársskýrsla ekki borist fyrir 31. júlí eða fjórum mánuðum eftir umsaminn skilatíma, getur ekki orðið af frekari greiðslum.

Purfi að gera breytingar á framkvæmd verkefnisins eins og það er sett fram í verkefnaskjali ber framkvæmdaraðila verkefnisins að tilkynna Hk það svo fljótt sem auðið er. Feli breytingarnar í sér breyttar áherslum eða tilfærslur á fjármagni þarf Hk að samþykkja þær áður en af þeim verður.

Dragist framkvæmd verkefnis, þó þannig viðfangsefni séu í sjálfu sér óbreytt, ber framkvæmdaraðila að tilgreina ástæður þess og hvernig tekið verði á því (t.d. verkefni flutt yfir á næsta ársfjórðung). Seinkun á framkvæmdum getur haft áhrif á flutning fjármuna til verkefnisins.

Eftirlitsferð er farin að jafnaði einu sinni á ári. Starfsmenn/fulltrúar Hk fara í samráði og samstarfi við ábyrgðaraðila verkefnisins og stórra stuðningsaðila s.s. stjórnvalda, fyrirtækja eða stofana. Ef tilefni er til er farið í ferðir til að sannreyna verkefnaþætti og starfsaðferðir s.s. vegna gruns um misferli. Þá gæti reynst gagnlegra að koma óvænt, hafa eigið farartæki, eigin túlk og geta á sjálfstæðan hátt metið aðstæður. Hvort verkefni verði tekið út af óháðum aðilum að því loknu, fer eftir eðli verkefnisins og umfangi.

Fjármál – innra eftirlit, endurskoðun ofl.

Fyrirkomulag á innra eftirliti með fjármunum þarf að liggja fyrir.

Bókhald skal fært og gert upp eftir settum reglum.

Fjárhagsstaða skal tilgreind í framvinduskýrslu enda regluleg endurskoðun byggð inn í verkefnaáætlanir.

Löggiltir endurskoðendur skulu endurskoða bókhald árlega.

Ársreikningum skal skila eigi síðar en 1. maí hafi verkefnaári lokið 31. des. s.s. fjórum mánuðum eftir að tímabili lauk sem skýrslan spannar. Hafi ársreikningar ekki borist fyrir 31.

júlí (sjö mánuðum eftir að tímabili lauk sem skýrslan spannar) getur ekki orðið af frekari greiðslum fyrr en reikningar liggja fyrir.

Meðan verkefni er í framkvæmd, ákvæðum samnings fylgt:

Eftirlitsferðir

Kort yfir starfssvæði verður að vera til, hversu frumstætt, nema um sé að ræða eina staðsetningu t.d. skóla.

Öll þorp / staðsetning skjólstæðinga listuð og merkt inn á kortið.

Heimsóknaráætlun gerð fyrirfram en Hk áskilur sér rétt til þess að farið verði með starfsmann á einhvern verkefnastað að hans vali.

Áhersla lögð á að fá óvilhallar upplýsingar um framgang, gagn og árangur af verkefninu t.d. fenginn óháður túlkur, talað einslega við skjólstæðinga, af handahófi. Bókhald kannað s.s. fylgiskjöl, kaup og hvert afgreiðsluferli efnis, hvernig kerfið sé byggt upp til að koma í veg fyrir misnotkun og spillingu.

Skýrsluskil erlendis frá

Fylgst með að skýrslur komi á réttum tíma, þær nákvæmlega yfirfarnar jafnóðum og leitað skýringa þar sem þarf.

Greiðslur

Greiðslur inntar af hendi samkvæmt skilyrðum.

Skýrsluskil til styrktaraðila heima

Skýrslur skrifaðar og /eða sendar þeim sem styðja verkefnið með okkur s.s. ÞSSÍ. Miðast við samninga um hvert verkefni fyrir sig en ekki hversu mikið kemur frá framkvæmdaraðila.

Lok, viðskilnaður:

Framlenging: Metið hvort framlengja eigi samningnum eða endurnýja, í síðasta lagi 6-8 mánuðum fyrir lok gildistíma. Samningur um framlengingu skal undirritaður af beggja hálfu áður en eldri samningur rennur úr gildi.

Lokaskil undirbúin: Þegar ákveðið er að framlengja ekki samningi skal bráðabirgðalokaskýrsla fengin 4-6 mánuðum áður en gildistími samnings rennur út. Metið er hvort breytinga sé þörf til þess að náist að ljúka verkefni á tilskildum tíma. Ef svo, ganga frá því skriflega, með undirskrift beggja.

Lokaskil: Endanleg lokaskýrsla fengin, mest 4 mánuðum eftir lok gildistíma samnings. Þar skal koma fram mat á árangri af verkefninu, að hve miklu leyti markmið náðust, hvort þau hafi

náðst innan settra tímamarka og með þeim fjárupphæðum sem lagt var upp með, hver áhrif þess hafi verið; á aðstæður þeirra sem tók þátt í því og á samfélagið í heild. Þar skal koma fram lærdómur sem draga má af verkefninu, mat á sjálfbærnimöguleikum, tillögur um næstu skref. Þar er metið hvort fara eigi í framhaldsaðsgerðir og hvernig megi auðvelda endurkomu að verkefninu ef þörf verður á síðar.

Ytra eftirlit - úttektir á verkefnum

Úttektir stuðla að góðri stjórnslu, eru liður í að svara til almennings, skjólstæðinga, af þeim má draga lærdóm og leggja línur fyrir framhald. Til að tryggja gæði, ef farið er í úttekt, þarf hún að vera gerð þannig að hún gagnist í þeim tilgangi sem hún er gerð. Taka þarf tillit til mismunandi mælikvarða, áreiðanleika þeirra og annarra upplýsinga sem aflað er.

Úttektaraðilar mega ekki hafa komið nálægt undirbúningi eða framkvæmd, þeir verða að vera óhlutdrægir og vera gegnsærir í vinnubrögðum.

Janúar 2011

Júní 2017 (orðalagi í inngangi breytt)